

Бр: 1.3-55110-93/2

Датум: 18.01.2022

Центар за социјални рад

Пожаревац

**Програм рада и План развоја
Центра за социјални рад Пожаревац
за 2022 годину**

Пожаревац, јануар 2022.

Увод.....	стр.3
I Планирани послови и обим услуга финансираних из буџета локалне самоуправе.....	стр.4
Једнократне помоћи.....	стр.8
Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.....	стр.9
II Учешће Центра у развоју услуга у заједници.....	стр.14
Активности Центра у развоју нових услуга на нивоу локалне заједнице.....	стр.18
Дефинисани приоритети Центра на унапређењу квалитета и доступности постојећих услуга.....	стр.31
III План информисања локалне заједнице.....	стр.31
IV План поступања у ванредним ситуацијама.....	стр.36
Закључак.....	стр.38
Анекси.....	стр.41

Увод

Годишње оперативно планирање Центра за социјални рад је активност која за циљ има сагледавање рада у претходној и унапређивање рада у наредној години. Сврха је:

- Операционализација значајних стратешких и законских докумената како би се кључна опредељења, задаци и норме интегрисали у праксу центра за социјални рад
- Стварање претпоставки за бољу координацију рада унутар служби центра и координацију међу актерима ангажованим на развоју система социјалне заштите на локалном нивоу
- Дефинисање полазних основа за унапређење квалитета услуга за крајње кориснике
- Постављање основе за проактиван однос центра према процесима и проблемима грађана у заједници
- Дефинисање наступа у односима центра са јавношћу, начинима и методама информисања заједнице
- Стварање претпоставки за стабилно финансирање услуга намењених корисницима и за прикупљање средстава из различитих извора финансирања
- Отварање претпоставки за рад на волонтерском менаџменту и
- Постављање нужних претпоставки за успешну координацију и деловање приликом кризних ситуација

Полазне основе планирања рада Центра за социјални рад у 2022 години су **Закон о социјалној заштити, Породични закон, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Извештај о раду Центра за социјални рад Пожаревац за 2020. годину, Одлука о социјалној заштити грађана Града Пожареваца**, локална, као и стратешка документа на националном нивоу- **Стратегија за смањење сиромаштва РС, Национална стратегија о старењу....**

Важан импут за Годишњи оперативни план су непосредна сазнања стручних радника ЦСР, индивидуални планови услуга, стручног усавршавања и процена потреба грађана Града Пожареваца, корисника услуга Центра за социјални рад, као и група у ризику.

Ефикасан систем социјалне заштите треба да одговори на стварне потребе грађана у садашњим, доста измењеним друштвеним околностима и да подржава рањиве и маргинализоване појединце и групе којима је неопходна организована помоћ наше заједнице, као и грађане који нису у стању да учешћем у економској активности обезбеде своју егзистенцију.

Ефикасност развоја локалне заједнице поред економског аспекта огледа се и у развијености система социјалне заштите односно система подршке и помоћи оним нашим грађанима који због неке неповољне ситуације у животу нису у стању да себи обезбеде живот достојан човека. Планирање развоја социјалне заштите на нивоу Центра за социјални рад је веома битан чинилац јер показује одговорност према грађанима.

Квалитет услуга социјалне заштите биће подигнут на виши ниво кроз увођење иновативних програма и омогућавања приступа расположивим градским и донаторским фондовима, остварење партнерских односа, поштовање усвојених стандарда, перманентно образовање кадрова као и охрабривање и оснаживање и грађанских иницијатива.

Основна функција система социјалне заштите је задовољавање социјалних потреба грађана, а центар за социјални рад као базична служба има централно место у овом систему. Без планирања као једног од основних послова у центру за социјални рад, немогуће је задовољити социјалне потребе појединаца и друштвених група на целовит и међусистемски усаглашен начин. Најважнији носилац активности када је у питању социјална заштита на подручју Града Пожареваца је Центар за социјални рад Пожаревац са **34 запослених радника на неодређено** радно време и 6 на одређено радно време (Град финансира 19 радника на неодређено и 4 на одређено време), који у поступку решавања захтева и остваривања појединих права грађана од општег интереса у социјалној заштити, извршавају обимне и разноврсне стручне и управне послове. Своје основне задатке Центар за социјални рад реализује према одредбама прописа који регулишту делатност свих центара за социјални рад, што ће се и у 2022 години, наставити, а у складу са постојећим организационим оквиром, дневним боравком и успостављеном Канцеларијом Центра за социјални рад у Костолцу, кадровима и поступцима, и посебно важно у складу са организацијом прилагођеном епидемиолошкој ситуацији а базирано на искуству, флексибилности и врло брзом престројавању на нов начин рада (електронска комуникација и рад од куће) за које је *наш Центар приказан као пример добре праксе на нивоу државе.*

1. Планирани послови и обим услуга финансираних из буџета локалне самоуправе

Услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Град Пожаревац су:

1.Дневне услуге у заједници

- а) Дневни боравак
- б) Помоћ и нега у кући
- в) Лични пратилац детета и ученика

2.Саветодавно-терапијске и саветодавно-едукативне услуге:

- а) Социо -рехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању
- б) Клуб за одрасла и старија лица
- в) Услуге саветовалишта
- г) Услуга медијације

3.Услуге смештаја:

- а) Привремени смештај у прихватилице и прихватну станицу

4. Програми унапређења социјалне заштите

Облици материјалне подршке о чијем се обезбеђивању стара Град су:

- 1. Право на једнократну помоћ
- 2. Право на накнаду трошкова сахране
- 3. Право на коришћење Народне кухиње
- 4. Право на путне трошкове и исхрану пролазника
- 5. Право на опремање стана штићеника

6. Право на накнаду трошкова превоза ученика

Центар за социјални рад је упутни орган и пружалац услуге Дневног боравка а за реализацију програма у пружању услуга социјалне заштите, Град Пожаревац финансира материјалне трошкове и зараде за:

Укупно 23 радника и то: 9 запослена радника у Центру за социјални рад са Канцеларијом у Костолцу (4. водитеља случаја , 2 правника, 1. Финансијско – рачуноводствени аналитичар, 1 административни радник, 1 куир) и 14 запослених радника у Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

Усвајањем буџета за 2022 годину обезбеђена је одрживост услуга које су грађанима пружане од раније: дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју, помоћ у кући за особе са инвалидитетом и стара лица, Социорехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању, коришћење услуга народне кухиње **и уведене су две нове услуге: Лични пратилац детета и ученика и Саветовалиште за брак и породицу.**

О коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује град Пожаревац одлучује Центар за социјални рад а другостепени орган је Градско веће.

Приоритне услуге на чијем развоју ради Центар за социјални рад и које је неопходно успоставити у наредном периоду су: Дневни боравак за стара лица и особе са инвалидитетом и Прихватилиште или Прихватна станица за материјално и социјално угрожена лица.

Општина/Град може својом одлуком, у складу са материјалним могућностима, утврђивати друга права у области социјалне заштите, већи обим права од обима права утврђених Законом о социјалној заштити и повољније услове за њихово остваривање, као и друге облике социјалне заштите, ако је претходно, у свом буџету, за то обезбедила средства.

У том смислу је неопходно је ревидирати Стратегију развоја социјалне заштите, или направити потпуно нови документ јер је ово једини начин да се плански и ефикасно стратешки планира и решавају проблеми социјално угрожених грађана. Са овом иницијативом се Центар за социјални рад Пожаревац обраћао Савету за социјалну политику Града Пожаревца.

Услови рада

Током 2018-те године завршена је израда пројектне документације, претходно озакоњен објект и добијена грађевинска дозвола за реконструкцију, адаптацију и доградњу управне зграде Центра за социјални рад Пожаревац, која је истекла у 2020-тој години, те смо продужили њен рок, започињањем радова замене спољашње столарије на управној згради. Укупна вредност ових радова је 44.512.867,14 дин плус стручни надзор (3%) у износу од 1.112.821,68 дин, те је потребно у 2022-тој планирати средства за ову инвестицију или неки други начин у смислу коришћења и привођења намени неког другог простора. Ове активности је неопходно планирати из **разлога што је зграда не само озбиљно оштећена, већ не испуњава ни минимум стандарда стручног рада, нити прилаз особама са инвалидитетом који су једна од наших већих група корисника, а такође ни минимум могућности да се смести и на законом предвиђен начин користи архивска грађа установе.**

У садашњим околностима и са актуелним бројем запослених, Центар се суочава са одређеним проблемима везаним за физички простор, који се могу систематизовати у неколико група:

А) Недостатак простора

-због недостатака канцеларијског простора, установа је допунски користила стари, ненаменски и неуслован објект на удаљености од 2 км.од седишта установе, што је отежавало приступ корисницима, а додатно отежавало и повећавало трошкове функционисања установе (преношење досијеа, писарница, неадекватан надзор стручног рада и сл). У овом тренутку овај простор се користи за излучивање обимне архивске грађе и у фази је потпуно санираног простора (замењени подови, санирана влага, кров, спољна изолација итд) , а користиће се током 2022 године за потребе Центра за социјални рад и развоја услуга као што је поменуто Саветовалиште за брак и породицу. Тренутно у седишту установе по два стручна радника користе канцеларије просечне површине од 6,7-так квадратних метара, што у потпуности онемогућава квалитетан индивидуални рад са корисницима, нити могућност примене неопходних епидемиолошких мера.

Б) Дотрајалост објекта и неприлагођеност прилазу особама са инвалидитетом

-На зидовима су видљиве прслине које вероватно потичу од неравномерног слегања, што захтева санацију темеља,

- Кров покривен валовитим салонитом (неадекватним материјалом) на више места прокишњава, што је узроковало оштећења плафона.

-Фасада показује оштећења услед прслина у зидовима.

-не постоји никакав прилаз нити санитарни чвор за особе са инвалидитетом, а ходници су до те мере уски да је немогуће да кроз њих нпр. прођу колица.

Финансијским планом за 2021 годину, од стране Оснивача, одобрена су средства за реконструкцију тоалета за кориснике, и то је успешно спроведено и радови завршени. Такође, током 2021 године из пренетих, неутрошених средстава из ранијих година набављен је путнички аутомобил, а из истих извора и делом од средстава Града набављено 14 радних столица и 15 дрвених за потребе трепезарије у Дневном боравку. У истом периоду набављено је и 15 ПП апарата и постављене тракасте завесе на управној згради.

Финасијским планом за 2022 годину одобрена су од стране Оснивача средства за опремање додатног простора Канцеларије у Костолицуи и то за рачунарску опрему, видео надзор и молерско-фасадерске радове. Такође су одобрена средства за замену сервера, нов фотокопир апарат са мултифункционалним штампачом и обележавање Јубилеја установе (60 година)

Једнократне помоћи

Једнократне помоћи су најчешћи вид помоћи које се лицима у стању социјалне потребе обезбеђују из средстава локалне самоуправе. Овај вид помоћи примају корисници сталне новчане помоћи и остали грађани и корисници услуга социјалне заштите. Најчешће се додељују за набавку хране и осталих животних потрепштина, куповину школског прибора, грева, набавку лекова и друге медицинске потребе, плаћање комуналија и струје, побољшање услова становања, набавку одеће и обуће, плаћање школарина и сл. Такође је предвиђена накнада трошкова сахране која се признаје за: - лице које нема законске обвезнике издржавања; - непознато лице или лице непознатог пребивалишта; - корисника сталне новчане помоћи у пуном износу; лица за које трошкове смештаја у целости сноси буџет РС.

Број корисника једнократних помоћи у извештајном периоду је укупно 922 у односу на 559 корисника претходне године, рачунајући и материјалну подршку Министарства за књиге, екскурзије и сл.односно укупно 1399 у односу на 783 позитивних решења претходне године, а такође се повећава и износ новца који се за те намене опредељује, чему је у претходној години посебно допринела ванредна ситуација узрокована епидемијом, као и знатно већа средства за ове намене које је Град обезбедио и којима се сврставамо у ред локалних заједница са највишим издвајањима по овом основу.

Планирамо да и у следећој 2022.години 350 породица корисника сталне новчане помоћи добије једнократну помоћ и око 350 породица које нису корисници овог права.

Одлуком о социјалној заштити грађана Града Пожареваца је прописано ко може и под којим условима да право користи а о праву у првом степену одлучује Центар за социјални рад

За социјална давања корисницима потребно је у 2022. години издвојити 39.544.500 дин, од којих за директна социјална давања корисницима 17.500.000 а за плате радника на овим правима 12.926.000 дин.

За материјалне трошкове Центра (струја, вода, комуналне услуге..) потребно је издвојити 9.118.500 дин.

Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју

Центар за Дневни боравак деце и омладине ометене у развоју (у даљем тексту Центар) отпочео је са радом у јуну месецу 2003. године. Овај Пројекат Центра реализован је уз подршку Швајцарске дирекције за развој и сардњу (СДЦ) , Уницеф-а, Министарства за социјална питања РС, Општине Пожаревац и Центра за социјални рад Пожаревац.

Центар за дневни боравак је организациона јединица Центра за социјални рад у Пожаревцу, и представља облик социјалне заштите који је од посебног интереса за Град Пожаревац и Браничевски округ. Специфичност Центра као социјалне установе огледа се у томе, што обухвата више врста инвалидитета и има организован дневни третман.

Услуге дневног боравка омогућавају деци и одраслима да остану у заједници и тако избегну смештај у институције. Услугом се обезбеђују структуриране активности усмерене на развоју практичних вештина за свакодневни живот које у највећој мери омогућавају самосталност и развој и одржавање социјалних, психолошких и физичких функција. Корисницима ова услуга пружа позитивно и конструктивно искуство боравка изван породице. У исто време неговатељима унутар породице се обезбеђује слободно време за бављење другим активностима.

Дневни боравак пружа безбедно окружење са надзором које је важно за даље осамостаљивање једног дела корисника. Сви корисници се подстичу да активно учествују у програмима дневног збрињавања у складу са својим способностима.

Социјалне, едукативне, здравствене и услуге подршке се пружају особама којима је потребна помоћ и надзор, али не и интезиван

здравствени надзор, рехабилитационе услуге или стална помоћ у активностима свакодневног живота.

Основна делатност Центра је обезбеђивање одговарајућих облика васпитања, образовања и оспособљавања за рад и радне активности у складу са психичким и физичким способностима корисника, њиховим склоностима и испољеном интересу; рад на ублажавању или отклањању последица у њиховом развоју; радно ангажовање под посебним условима у складу са њиховим способностима за рад; и дневно збрињавање, исхрана, здравствена заштита, културно-забавне и друге рекреативне активности.

Програмске активности усмерене су ка развијању и очувању потенцијала корисника, односно припреми корисника за одржив независан живот. Програмске активности реализују се у складу са сврхом услуге, карактеристикама корисничких група, капацитетима корисника, индивидуалним планом и у складу са проценом потреба корисника обухватају једну или више следећих активности:

- ☐ подршка у изградњи и одржавању позитивних односа са одраслима и децом,
- ☐ подршка у стицању нових искустава, одржавању и развијању контакта са надлежним органима у локалној самоуправи,
- ☐ организовање радно-окупационих, односно едукативних активности које подстичу развој нових знања и вештина,
- ☐ развије метода рада који охрабрују учествовање корисника у активностима у заједници,
- ☐ организовање слободног времена у складу са потребама и интересовањем корисника,
- ☐ организовање пригодних културно-забавних садржаја у оквиру дневног боравка односно омогућавање корисницима да присуствују активностима у заједници,
- ☐ развој вештина за препознавање и решавање проблема,
- ☐ развој комуникационих вештина,

- ☐ развој вештина за самозаштиту,
- ☐ развој вештина и знања потребних за живот у заједници,
- ☐ развој и рад на сензорној интеграцији путем „сензорне собе“
- ☐ рехабилитационе и терапијске активности и
- ☐ нега корисника којима је то саставни део третмана.

Основни циљеви и задаци Центра, полазећи од његове васпитно образовне и социјалне функције обухватају све оне облике и садржаје, који треба да омогуће: да сваком појединцу-кориснику, који је због свог ометености лишен могућности да се правилно развија, васпитава, образује и радно оспособљава, помогне да што пре ублажи или коригује свој инвалидитет, колико је то могуће и да се максимално социјализује и интегрише у ширу средину у складу са својим могућностима, способностима и реалним потребама; да заштитом обухвате што већи број корисника из популације деце и омладине ометене у развоју са територије града Пожареваца и околних места која гравитирају према Пожаревцу; да се стално ради на изналажењу адекватних и нових облика третмана на унапређењу организације, концепције и методологије рада.

Центар ће свој програм са корисницима реализовати кроз активности у групи, кроз радионице, индивидуалне третмане за сваког корисника и интензивном сарадњом са установама, институцијама, стручним организацијама, организацијама цивилног друштва и локалном заједницом. Активности које су усмерене на социјалне контакте, дружења, екскурзије, излете, јавне манифестације и друге сличне активности, реализоваће се под условима, обиму и броју сходно актуелним мерама заштите од COVIDa 19, за ову корисничку групу, а у посебним случајевима и уз сарадњу и мишљење релевантних институција и органа.

Решењем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, од 05.04.2018.године, утврђена је испуњеност услова и стандарда за пружање услуге дневни боравак, и то не само за децом, већ и са одраслим корисницима и додељена је лиценца бр. 372 на шест година.

За потребе дневног боровка током 2021 године, набављена су, уз помоћ донација, нова врата, опремљена кухиња, набављене климе, медицински кревет и душек, дидактичка опрема, смарт ТВ, итд а у наредном периоду нису предвиђене инвестиције, изузев неопходних средстава од Оснивача за функционисање. Средства од партципације родитеља добијена доком 2021 године биће пренета у 2022 и заједно са нераспоређеним средствима из ранијих година, бити коришћена за текуће поправке и одржавање зграде и опреме, за плаћање рачуна из претходног периода, за осигурање возила и таксе и остатак за замену дотрајале опреме.

Табела 1. Кретање укупног броја корисника услуга ЦСР по старосним групама 2018-2021. године¹

Старосна група	2018	2019	2020	2021
<i>Деца</i>	1645	1534	1407	1623
<i>Млади</i>	597	578	604	805
<i>Одрасла лица</i>	3226	3106	3027	3691
<i>Остарела лица</i>	1031	1097	1105	1330
УКУПАН БРОЈ	6499	6315	6143	7449

¹ Напомена: За потребе израде овог документа у делу корисника и стручног рада се користе подаци из прелиминарног Извештаја о раду Центра за социјални рад Пожаревац за 2021 годину и то за период до почетка октобра

Према попису из 2011. године на територији Града Пожареваца , живи **75.334 становника**. Права и услуге током 2021. године преко Центра за социјални рад користи 7.449 лица. Од њих, процентуално највише је корисника центра за социјални рад међу одраслим лицима, затим следе деца, па остарела лица и на крају млади. Услед преласка на нов начин евидентирања и ажурирања евиденције (пасивизирање и излучивање предмета) појављује се разлика у броју корисника 2018 године док је тренд самих појава исти. Укупан број корисника међу свим узрасним категоријама је већи у односу на раније године, док је укупан број корисника током посматраног периода 2021. године већи у односу на посматрани период 2018. године већи за 1.000 корисника. Такође, током 2021. године евидентан је и пораст младих особа које су корисници услуга центра за социјални рад. Забрињавајуће је да је велики број корисника из циљне групе деце, у односу на кориснике из других циљних група. Социјално раслојавање и немогућност породице да у потпуности испуни своју друштвено – економску улогу рефлектује се и на увећање број угрожених породица, које се обраћају за помоћ и услуге центру за социјални рад. Евидентно је све израженије сиромаштво и то не само у материјалном погледу, већ и у погледу увећања свих проблема који прате или су узроковани сиромаштвом.

За заштиту корисника из републичког буџета у 2021. години финансиран је рад 17 запослених у ЦСР-у што је за **6 мање од предвиђеног броја** (Министарство је дало сагласност на акт о систематизацији донет крајем 2016 и усаглашен са Решењем Министарства о максималном броју запослених) као и права која су корисници остваривали: стална новчана помоћ 1.126 (733 корисника 2020-те), Право на помоћ и негу другог лица и увећени додатак 534 (536 корисника 2020-те), смештај у установе социјалне заштите 99, (92 смештаја 2020-те), смештај у хранитељској породици 110, а 92 корисника 2020-те.

Из општинског буџета у 2021 финансиран је рад за 23 запослених у ЦСР-у (рачунајући и раднике Центра за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју), као и права у извештајном периоду која су корисници остварили: једнократне новчане помоћи-922, функционисање Центра за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју где је било 28 корисника, смештај у прихватилице за 6 корисника, услуге Народне кухиње за 723 корисника топлог оброка + 121 корисника пакета месечно у селима итд. Скупштина општине Пожаревац је још 2006 године донела одлуку о регресирању потрошње воде и субвенционирању плаћања услуга изношења и депоновања смећа. Право из ове Одлуке односи се на следеће категорије становништва: кориснике сталне новчане помоћи, кориснике права на туђу негу и помоћ који остварују право преко Центра, слепа лица, глува лица, домаћинства са децом ометеном у развоју, ратне војне инвалиде и дијализиране, трансплатиране и хроничне бубрежне болеснике. Право на регресирање потрошње воде износи 50%, док субвенционирање плаћања услуга изношења смећа у висини од 100% месечног изоса рачуна. Попуст у плаћању електричне енергије износи 30% на зелену зону (350KB) , ово право остварују корисници НСП као и корисници који имају најниже пензије, али о броју ових корисника немамо прецизније податке.

У 2022-тој години ЦСР ће наставити да пружа услуге у остваривању права корисника која се финансирају како из републичког, тако и из општинског буџета, а посебан фокус ставиће на:

II. Учешће Центра у развоју услуга у заједници

На евиденцији ЦСР 2021. године је 364 деце (320, претходне године) + 304 младих (претходне године 214) са проблемима понашања и 1330 остарелих корисника различитих услуга и права из области социјалне заштите.

У Пожаревцу су развијена два сервиса намењена овим лицима: Социорехабилитациони клуб за младе и Помоћ и нега у кући за стара лица и особе са инвалидитетом.

Социорехабилитациони клуб за младе је социјално едукативна услуга у локалној заједници намењена деци и младима у сукобу са законом и у ризику, односно са проблемима у понашању. Ресторативним приступом који услуга потенцира, избегава се кажњавајући модел и нуди алтернативни одговор друштвеног окружења којим се деца не одбацују и не кажњавају већ оснажују капацитете и репертоар позитивних социјалних вештина. Сервис кроз саветодавне и социјално едукативне услуге нуди диверзиони модел којим се деца и млади скрећу од уласка у кажњавајуће судско-административне процедуре а социјално окружење сензибилише и мотивише да прихвати позитивну промену чиме се избегава стигматизација и изолација младих са проблемима у понашању. Активности се организују кроз индивидуални рад и радионице са децом и младима на рехабилитацији и минимализацији рецидива и до сада је за просечно 30-торо младих корисника услуга на нивоу године (сервис функционише од 2009 а током 2021 године је имао укупно **27 корисника из поменутих група деце и младих**), забележено евидентно смањење рецидивантног понашања корисника на интензивном третману, што, између осталог, пружа упориште за даљи рад (просечна стопа рецидивизма 3-5%). Социорехабилитациони Клуб за младе је утврђен као право из социјалне заштите, а у 2021 години пружалац услуге је било Удружење грађана Шанса. Услуга се пружа у складу са Одлуком о социјалној заштити, програмским буџетом Града Пожаревца и устројеној процедури јавних набавки услуга, а њена организација и стандарди рада дефинисани су одговарајућим правилником усвојеним 2013 године од стране Градског већа, а на иницијативу Центра за социјални рад и пружаоца услуге. Важно је поменути да је током

2019-те године на иницијативу UNICEF-а, на основу резултата ове услуге, Град Пожаревац као пример добре праксе, постао једна од локалних самоуправа где се примењују васпитни налози и тиме садржајнија примена Закона. У претходном периоду одржан је низ едукација за тужиоце, судије, представнике центра за социјални рад и пружаоца услуге, а почетком 2019-те Социорехабилитациони клуб за младе је постао ресурс Тужилаштва, те се у сарадњи са ЦСР-ом, деца и млади тамо директно упућују на реализацију васпитног налога бр. 5) укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту

Помоћ и нега у кући за стара лица и особе са инвалидитетом. Сврха помоћи и неге у кући за старије и одрасле особе са инвалидитетом је подршка у задовољавању свакодневних животних потреба у сопственим домовима, како би се унапредио и одржао квалитет живота и спречио или одложио смештај у институције. Помоћ и нега у кући пружа се у случајевима када је породична подршка недовољна или није расположива, а у складу са идентификованим индивидуалним потребама одраслих и старијих лица која услед немоћи или смањених функционалних способности изазваних инвалидитетом / болешћу нису способна да независно живе без свакодневне или редовне подршке. Помоћ и нега у кући се по потреби, пружа у партнерству са здравственим и другим пружаоцима услуга и уз учешће корисника и породице (током 2021. за 118, у 2020-тој за 92). Такође ће по Одлуци о социјалној заштити грађана Града Пожареваца, бити реализована и у 2021 години, те ће се наставити са финансирањем средствима буџета, и то уз партиципацију корисника. Пружалац услуге је Црвени крст Пожаревац. У складу са планом током 2013 године на иницијативу Центра за социјални рад и пружаоца услуге Градско веће је усвојило Правилник о коришћењу услуге, што је омогућило партиципацију у плаћању самих корисника или сродника корисника. Центар доставља упуте, а процењује се да је услед упошљавања нових геронтодомаћица у потпуности укинута листа чекања заинтересованих за добијање ове услуге.

Обзиром на евидентиране потребе и пример добре праксе ове услуге, сматрамо да је неопходно проширити обухват садржаја услуге помоћи у кући и **медицинском негом**. Постојање овако конципиране услуге може помоћи да се безбедније, олакшано и под медицинским надзором старији у кућним условима, у породичном окружењу збрину, а такође се олакшава сродницима страх од личне нестручности, оптерећености савести одлукама о домском начину збрињавања, пружају информације о природи болести, старости, специфичностима и променама које се могу догодити. Такође је врло важан и аспект социјалне интеграције, јер су старијима често управо геронто домаћице или медицинско особље једини контакт са социјалном средином.

Центар за социјални рад је иницирао и континуирано упућује кориснике, прати функционисање ова два сервиса, као и потребе корисника и њихово задовољство услугама.

Новоуспостављене услуге из области социјалне заштите

Лични пратилац детета и ученика

Након пројектног финасирања ове врло важне услуге за више десетина деце ометене у развоју, Одлуком о допунама Одлуке о социјалној заштити грађана Града Пожаревца, институционализована је ова услуга социјалне заштите и током јануара 2022 године, расписан тендер за избор пружаоца. Услуга се дефинише на следећи начин:

Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе.

Сврха ангажовања личног пратиоца је пружање детету одговарајуће индивидуалне практичне подршке ради укључивања у редовно школовање, и активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Програмске активности личног пратиоца детета реализују се кроз акредитовани програм, у оквиру посебне услуге личног пратиоца детета, или као програмске активности у оквиру услуге дневног боравка или помоћи у кући.

Активности личног пратиоца детета, планирају се и реализују у складу са индивидуалним потребама детета у области кретања, одржавања личне хигијене, храњења, облачења и комуникације са другима, што укључује:

- 1) помоћ код куће у облачењу, одржавању личне хигијене (умивање, чешљање, прање зуба), при храњењу (припрема и сервирање лакших obroka, храњење или помоћ у коришћењу прибора и сл.), припрему књига и опреме за вртић односно школу;
- 2) помоћ у заједници, што укључује:
 - (1) помоћ у коришћењу градског превоза (улазак и излазак из средстава превоза, куповина карте и сл.),
 - (2) помоћ у кретању (оријентација у простору уколико је дете са оштећењем вида, гурање колица или коришћење других помагала и сл.),
 - (3) одлазак на игралишта односно места за провођење слободног времена (подршка у игри, подршка и посредовање у комуникацији и сл.), укључујући културне или спортске активности и друге сервисе подршке.

Саветовалиште за брак и породицу са Центром за медијацију

Након пилотирања услуге коју је током 2020/2021 године спровео Град Пожаревац, а на иницијативу Центра за социјални рад Пожаревац, и уз помоћ средстава SWISS PRO, Правилником о раду и стандардима рада и програмским буџетом Града Пожаревца за 2022 годину, институционализована је и ова услуга са следећим одређењима:

Саветовалиште за брак и породицу са Центром за медијацију организовано је као саветодавно-терапијска, социјално-едукативна услуга социјалне заштите, односно сервис у локалној заједници формиран у циљу професионалне подршке и помоћи грађанима Пожаревца који имају тешкоће у домену индивидуалног, брачног и породичног живота.

Значајни аспекти породице као што су: промена породичне структуре у односу на број чланова породице, реструктурирање улога, проблеми развојених породица, проблем родитељске компетенције, ефекти трауматизације у породичном контексту, породични ресурси и начин превладавања стреса, проблем породичног насиља, проблем у понашању деце и младих, дају могућност, кроз рад Саветовалишта, креирања нових реалности породичног живота, нових облика адаптације, успостављања вредносних система примерених времену, промену културе и стила живљења појединца и породице.

Сврха пружање услуга из групе саветодавно-терапијских и социјално едукативних услуга кроз рад Саветовалишта, јесте вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи, ради унапређења породичних односа, превазилажења кризних ситуација и стицања вештина за самосталан и продуктиван живот у заједници.

Главне активности

У циљу унапређења менталног здравља и квалитета живота, Саветовалиште пружа грађанима следеће услуге:

- саветодавни рад са појединцима, партнерима или породицама у циљу разрешења интра-персоналних и интер-персоналних проблема;
- терапијски рад са појединцима, партнерима или породицама у циљу разрешења интра-персоналних и интер-персоналних проблема;
- превентивни саветодавни рад са породицама у којима партнери желе да побољшају своје родитељско функционисање или се адекватно припреме за родитељство;
- пружа услуге саветодавно терапијског рада брачним паровима у поступку развода, у току и након развода;

- медијације, односно алтернативног решавања спорова, у коме стране желе да спорни однос реше мирним путем уз помоћ једног или више посредника - медијатора који кроз договарање и преговарање помажу клијентима да постигну заједничко решење и дођу до споразума који ће решити њихов спорне односе и бити прихватљив за обе стране;

- саветодавно-терапијски ради са породицама у којима постоји насиље, инцест, алкохолизам, душевна болест родитеља;

- учествује у аналитичко истраживачком раду из области рада саветовалишта;

- прати нова научна достигнућа у вези са радом и обезбеђује континуирано стручно усавршавање и развој услуга.

Саветовалиште поред услуга наведених, спроводи и пружање помоћи породици да на одговарајући начин реши своје проблеме у оквиру система социјалне заштите;

- повезивање породице са другим системима помоћи и заштита њихових интереса;

- развијање ефикаснијих и хуманијих активности свих система помоћи;

- иницирање и обликовање нових стручних доктрина на подручју социјалног, психолошког и педагошког рада;

- развијање одговарајућих личних капацитета у циљу успостављања функционалног брачног и породичног живота;

- помоћ у суочавању са животним захтевима ради обликовања реалних очекивања и постављања циљева, преузимања активне одговорности у вези са одлучивањем о себи и свом даљем ж

Активности Центра у развоју нових услуга на нивоу локалне заједнице

Приоритет 1: Деца и млади

1623 детета и 805 младих која су на евиденцији активних корисника ЦСР се сусрећу са следећим кључним групама проблема: недостатак родитељског старања-92+39, злостављање и занемаривање 209+180, Сметње у развоју и инвалидитет-96+39, Проблеми у понашању-364+304, Поремећени породични односи-306+115, Материјална угроженост-274+154,

Важан део активности запослених у ЦСР усмерен је и на децу и младе без родитељског старања. Овој најосетљивијој групи обезбеђују се адекватни видови подршке и реализација права која им припадају. Такође, ЦСР ради на промовисању и унапређивању породичног смештаја и института хранитељства. На нивоу Браничевског округа у Милошевцу је Одлуком Владе о мрежи установа социјалне заштите формиран регионални центар за породични смештај – хранитељство, док за нас надлежан Центар у Ћуприји. Циљ ових и осталих иницијатива је да сва деца без родитељског старања живе као и остала деца у породицама.

У оквиру заштите деце и младих из ове као и осталих група у ризику, а у складу са Препорукама Заштитника грађана локланим самоуправама од 19.10.2020 године, Центар ће иницирати унапређивање сарадње са Националном службом за запошљавање и осталим актерима у локалној заједници у креирању програма који би допринели смањењу незапослености ових младих људи, као и програма за запошљавање и осамостаљивање младих људи са из ризичних категорија након завршетка школовања.

Такође, излазећи из редовних оквира рада установе, а због нарастућих проблема са недостатком хранитеља, и пролонгирањем обуке од стране надлежног Центра за хранитељство, Центар је током 2020-те а планирано је и током 2022 године, самостално организовати обуку за хранитеље, како из Пожареваца, тако и из околиних места. Обуку ће, без надокнаде спровести за ове активности посебно лиценцирани стручни радници Центра за социјални рад Пожаревац.

Један од уочених проблема код младих је раширеност злоупотребе психоактивних супстанци, низак ниво знања о репродуктивном здрављу, недостатак социјалних вештина, као и снижена безбедност .

Приоритетни проблем везано за младе којим ће се у 2022 години бавити Центар за социјални рад су млади у ризику од социјалне искључености

Социјална (друштвена) искљученост је на нивоу земаља чланица ЕУ дефинисана као процес у коме су одређени појединци гурнути на маргине друштва и спречени да својим пуним капацитетима учествују у економским, друштвеним и културним токовима. Искљученост може настати услед сиромаштва или недостатка основних знања и могућности за доживотно учење, или је пак резултат дискриминације.

Овакве појаве појединца или групе становништва удаљавају од могућности за образовање, запослење и остваривање прихода, као и од укључивања и учешћа у друштвеним мрежама и активностима у заједници. Искључени појединци или групе имају недовољан и неадекватан приступ институцијама, органима власти и процесима доношења одлука.²

Социјална политика према младима представља скуп мера усмерених на смањење социјалне искључености младих. Као таква, она тежи да усмерава младе ка самосталном и одговорном проналажењу решења која ће допринети њиховом потпуном остварењу. Мере социјалне политике треба да буду усклађене са реалним потребама младих и треба да буду што конкретније и реалније.

Млади који напуштају институционалну заштиту (под којом подразумевамо и смештај у породицама и шире) су вишеструко виктимизирани и стигматизовани од стране друштва. Без материјалне подршке, чврсте социјалне мреже, често неадекватног образовног статуса, програма подршке након осамостаљивања, неразвијених социјалних вештина итд. често бивају секундарно виктимизирани и без неких реалних шанси за осамостаљивање и укључивање у друштво. Изложени су ризику злоупотреба ПАС, криминалитету, сиромаштву, трговини људским бићима и сл. и често поново „улазе“ у систем социјалне заштите. Овај проблем је значајан како за младе, тако и за ширу друштвену заједницу.

У решавању наведеног проблема ЦСР је поставио 2 циља за 2022. годину:

1. Унапређена подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености

Планиране активности које ће у сарадњи са образовним и здравственим установама, полицијом и нво бити спроведене у 2022-тој. години:

1. Планирање породице, брига о породици и њена заштита

²Праћење социјалне укључености у Србији преглед и тренутно стање социјалне укључености у Србији на основу праћења европских и националних показатеља 2006–2012. Влада Републике Србије, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Републички завод за статистику, 2012.

- **1.1. Подржати очување и унапређење здравља и превенцију ризичног понашања кроз едукацију младих о злоупотреби психоактивних супстанци, као и осталих облика зависности и друштвено неприхватљивог понашања (коцкање, криминал и сл)**
- **1.2. Подржати јачање родитељских компетенција кроз организовање програма тренинга родитељских вештина од стране институција или удружења грађана**

Поменуте активности ће се реализовати у виду промотивне кампање коју ће у партнерству са Социорехабилитационим Клубом за младе и Саветовалиштем за брак и породицу, Домом здравља, основним и средњим школама, полицијом, спроводити Центар за социјални рад. Предвиђено је да за ученике 5 основних и 5 средњих школа, двочлани тим из Клуба и Саветовалишта и по један стручни радник ЦСР организују једно и по часовне радионице, једном у два месеца током школске године.

За додатне индивидуалне и групне активности намењене групи младих, без родитељског старања, која се спремају за излазак са родичног смештаја или институције, из ове области, по процени стручних радника и њиховом упућивању, користиће се ресурси Социорехабилитационог клуба за младе. За спровођење ове активности нису потребна материјална средства јер у оквиру постојећег сервиса, постоје ресурси (стручни и инфраструктурни) који би могли да се искористе за ове намене. У питању су посебни програми (радионице, индивидуална саветовања, итд.) којима би се млади едуковали из ових и области професионалне оријентације и каријерног вођења. Пример добре праксе у овој заједничкој вишегодишњој сарадњи је укључивање младих полазника Клуба у пројекте Министарства омладине и спорта где су они добијали обуке за завариваче и запошљавање код послодаваца. Такође ће се током ових активности, радити на обогаћивању социјалним вештинама и ширем задовољењу потреба младих. Теме би се прилагођавале младима и њиховим потребама, а стручни радници ЦСР би имали обавезу да иницирају теме, мотивишу и упућују децу и младе у складу са индивидуалним плановима и кроз медијску промоцију едукују шире грађанство из ових области.

Напомињемо да су током 2021-те године реализоване поменуте активности, али да је због нових корисника потребно ову активност редовно реализовати

- **1.3. едуковати и информисати хранитеље/родитеље о потреби превенције ризичних понашања младих**
- **1.4. едуковати и информисати хранитељ/родитеље о пожељним социјалним вештинама штићеника**

За групу хранитеља организоваће се једном у месец дана једно и по часовне радионице са темом превенције ризичних понашања младих и обогаћивања социјалним вештинама штићеника. Тим предавача ће чинити особље Дома здравља, Саветовалишта за брак и породицу и

супервизори (ротацијом) Центра за социјални рад Пожаревац. За ове намене није потребно одредити посебна средства, јер ће се за освежење на радионицама користити средства за презентацију ЦСР.

Неопходно је успоставити овакве активности, како због недостатака информација и вештина хранитеља/родитеља из ових области, тако и због утемељења и пилотирања могућности за будуће формирање Клуба за хранитеље.

У току 2017 године, ЦСР је у складу са планом иницирао и реализовао израду Протокола о сарадњи, којим су се ближе дефинисале надлежности, улоге актера и значај рада на осамостаљивању штићеника, корисника породичног смештаја преко Регионалног центра у Туприји. Ова иницијатива је окончана обрадом нових хранитељских породица и завршеним процесом њихове двомесечне едукације током 2018-те године, али је потребно нове „генерације“ хранитеља редовно обнављати, што је наша установа током 2020-те године, самоиницијативно и учинила обрадом нове генерације хранитеља, о чему је већ било говора.

ЦСР ће кроз Савет за социјалну политику и остала тела и службе иницирати развој услуга у заједници, везано за приоритетне проблеме који постоје, било кроз утврђивање потреба, праћење примене стратегија развоја социјалне заштите, иницирање израде нове стратегије за Град Пожаревац (или ревизије постојеће у зависности од одлуке Скупштине), непосредну израду предлога пројеката и/или обезбеђивање средстава за ове намене.

ЦСР ће током 2022 године наставити активности везано за имплементацију Локалног акционог плана за младе, који је усвојен крајем 2020-те године.

Реализацијом планираних активности постићи ће се:

- Смањен број деце и младих који имају ризична понашања, конзумирају ПАС, и чија је безбедност угрожена
- Повећан ниво знања о заштити здравља адолесцената у основним и средњим школама и младих који напуштају институције
- Обогаћивање социјалним вештинама младих који напуштају институције
- Повећан ниво знања хранитеља о потреби превенције ризичних понашања млади и социјалним вештинама штићеника

Приоритет 2. Одрасла лица

Центар за социјални рад Пожаревац је у току 2021. године радио са укупно 3691 лицем из ове старосне групе. Од овог броја највише је лица материјално угрожених 931, затим лица са поремећеним породичним односима-647, лица са инвалидитетом 278. У извештајном периоду евидентирали смо укупно **346** пријава за насиља у породици, које често буде у основи сукоба или манифестовано. Без обзира о каквом се насиљу ради и колико дуго је неко њему био изложен, можемо претпоставити да постоје последице које је однос насиља остави на жртву.

Непосредно по доживљавању насиља, поготову када се ради о физичком насиљу, особа је у стању шока, неверице неприхватања преживљеног искуства. Код жена и деце који су били изложени дугогодишњем насиљу у породици срећемо читав низ промена у психичком функционисању, чак и развој симптома психичких поремећаја. Зависно од врсте и степена изложености насиљу, као и временском периоду изложености, код особа које трпе насиље срећемо и последице на психичко и опште функционисање, које је такође различитог степена и обима. Мере које Центар може да предузима у ситуацијама насиља као и злостављања и занемаривања су: лишење родитељског права у односу на децу, стављање под старатељство, затим смештај у сигурним кућама, прихватилиштима, хранитељским породицама, установама, промена места виђења са сродницима, контакти са Институтом за ментално здравље и другим здравственим институцијама, итд.

Посебно је алармантно што је Град Пожаревац више године уназад локална самоуправа са највећим бројем пријава за насиље у породици по глави становника, у Републици Србији, по званичним подацима тужилаштва. Такође, по подацима Министарства правде из октобра 2021 године, чак трећина жртва насиља у породици је „предмет“ обраде Групе за координацију коју предводи тужилаштво у Пожаревцу, а припрема и прати Центар за социјални рад. Овај податак недвосмислено упућује на индиковано поверење грађана да се поменути институцијама обраћају, као и на поштовање свих потребних процедура и методологије рада, али указује и на могућност „сагоревања“ стручних радника и могућност пропуста у раду, посебно у ситуацији за трећину мањег броја стручних радника у Центру.

Приоритетан проблем везано за одрасла лица којим ће се Центар у 2022 години бевити је недостатак активности примарне превенције на локалном нивоу у спречавању појаве насиља у породици³.

У решавању наведеног проблема ЦСР је поставио један стратешки циљ за 2022. годину:

³ Према дефиницији Светске здравствене организације, примарна превенција подразумева све активности којима је циљ спречавање насиља, секундарна превенција подразумева реаговање и ограничавање штетних последица насиља непосредно након што се насиље догодило с циљем ограничавања последица, док терцијарна превенција подразумева дугорочнији третман, као и подршку жртвама насиља да би се спречили даљи штетни ефекти и понављање насиља.

1. Створити друштво које јавно осуђује насиље као злочин, промоцијом ненасилног понашања, родне равноправности и борбом против дискриминације

Насиље над женама у породици и у партнерским односима још је на маргинама јавности и не третира се као општедруштвени проблем. Да би се обезбедио адекватан политички и друштвени амбијент у системској борби против насиља, неопходно је подизати свест јавности кроз промоцију ненасилног понашања, родне равноправности и антидискриминације. Првим посебним циљем ставља се фокус на примарну превенцију, са опредељењем за универзални тип интервенције, тј. интервенције која се обраћа широкој циљној групи, општој популацији у локалној заједници без обзира на индивидуални ризик изложености насиљу. Циљ је измена постојећих друштвених образаца који стварају околности и услове у којима се насиље усваја као модел понашања, што обезбеђује повољан амбијент за његову појаву – испољавање тамо где изостаје друштвена осуда.

Планиране активности које ће у сарадњи са Саветовалиштем за брак и породицу, здравственим и образовним установама, медијима, полицијом, судом, тужилаштвом, локалном самоуправом и невладиним и политичким организацијама бити спроведене у 2022 години су:

1.1. Подизање свести јавности кроз подршку јавних акција и кампања против насиља над женама у породици и других облика родно заснованог насиља, афирмисати ненасилну културу на локалном нивоу

1.1.2. Покренути и подстаћи директно учешће професионалаца из свих релевантних јавних служби и из цивилног сектора у активностима подизања нивоа свести грађана о проблему насиља у породици и насиља над женама.

1.2. Активности усмерене ка доносиоцима одлука

1.2.1. Организовати, односно подржати организовање јавних трибина, конференција, предавања о проблему насиља над женама.

1.3. Обезбеђивање активне улоге средстава јавног информисања

1.3.1.Подстицати средства јавног информисања да реализују тематске емисије, прилоге и сталне медијске активности ради превенције насиља, те да активно подрже акције и кампање за подизање нивоа свести јавности о распрострањености, узроцима и последицама насиља над женама у породици и у партнерским односима

Други проблем са којим се сусрећу корисници услуга Центра за социјални рад је непостојање дневних услуга у заједници за одрасле особе са инвалидитетом.

Особе са инвалидитетом, према Закону о социјалној заштити (члан 41) су корисници услуге социјалне заштите ако имају: телесне, интелектуалне, сензорне или менталне тешкоће или тешкоће у комуникацији и када се услед друштвених и других препрека сусрећу са функционалним ограничењима у једној или више области живота. У истом члану закона дефинисан је појам „одрасли“ и подразумева особу од навршених 26 до навршених 65 година живота. Обзиром да на нивоу града не постоји организован дневни сервис подршке за одрасле ОСИ, ове особе су искључиво препуштене бризи која им се пружа у оквиру породице која без континуиране подршке и услед биолошки исцрпљених ресурса (родитеља/старатеља) не може у потпуности да задовољи потребе члана породице са инвалидитетом, о чему говоре и подаци невладиних организација које се баве овом темом. Резултати њихових пројекта показали су велику заинтересованост за постојање специјализованих дневних услуга у локалној заједници, а за Центар за социјални рад је посебна тешкоћа што из поменутих разлога, у оквиру организационе јединице Дневни боравак за децу и младе, ове услуге користе и лица различитих старосних категорија.

Услед тога потребно је:

1. Омогућити особама са инвалидитетом да остану у својим примарним породицама и понудити могућност дневног збрињавања пружањем услуге дневног борава за одрасле ОСИ.

Планиране активности које ће у сарадњи са локалном самоуправом и невладиним организацијама бити спроведене у 2022. години су:

- Обезбедити простор за реализацију услуге дневног борава за одрасле ОСИ

За обављање услуге дневног борава неопходно је обезбедити објект у коме ће се пружати услуга а који по Правилнику о ближим условима и стандардима за пружање услуга у социјалној заштити има следеће карактеристике:

- налази се у насељеном месту,

- има приључак за електричну и телефонску мрежу, прикључак и инсталације за довод воде за пиће и одвод отпадних вода,
 - прилаз објекту је приступачан за несметан долазак возила са корисницима који се отежано крећу и за самостално кретање корисника инвалидских колица и других помагала,
 - објекат је безбедан за корисника, запослене и трећа лица,
 - објекат је топлотно, звучно и хидро изолован, има систем централног грејања који обезбеђује адекватну собну температуру, природно проветравање и осветљење.
- Операционализовати Одлуку о социјалној заштити грађана Града Пожаревца у делу који се односи на дневни боравак за одрасла и старија лица са инвалидитетом**

Инвалидитетом нису погођене само ОСИ већ може се рећи и породице чији су чланови ОСИ. У зависности од степена оштећења, материјалног статуса, стамбено хигијенских услова живота као и међусобно породичних односа зависи и обим и степен пружене бриге у породици. Често је случај да се ради о некомплетним породицама или породицама у којима је само један члан задужен за бригу о инвалидном члану домаћинства. Дугогодишња брига око инвалидног члана породице, биолошко старење родитеља/ старатеља, непотпуност породица, изостанак дневних услуга у локалној заједници и други индивидуални фактори доводе до исцрпљености члана породице и немогућности задовољења потреба одраслих ОСИ. У том смислу организовање ове услуге допринеће следећим исходима:

- Спречена институционализација (смештај установе) за одрасле ОСИ
- Излазак из затворене породичне средине, дружење и комуникација у активностима које се спроводе у оквиру дневног боравка и ван боравка (изложбе, спортско рекреативне активности, посете културним садржајима у граду и сл.)
- Омогућено структурирано коришћење слободног времена.
- Ојачани капацитети ОСИ стицањем нових вештина, активности којима се поспешује вештина комуникације, вештина потребних за свакодневни живот, испољавање индивидуалних способности и креативности.
- Непосредни старатељ може да планира и организује своје слободно време у складу са могућностима и својим потребама. На тај начин ојачавају се капацитети непосредних старатеља.

Приоритет 3 : Старији

Према попису становништва из 2002. године на територији Града Пожаревца, стари (лица изнад 60 година) чине 21,9 % (16.432) од укупне популације, док је 2011 године, та бројка још већа- чак 24,2%). Овако високи проценат старих особа као и физичке, психолошке и социјалне промене које са собом носи процес старења стварају потребу за систематски организованом бригом и заштитом старих.

У овој групацији становништа је присутна нехомогеност како по питању материјалних могућности и способности да се старају о себи тако и по спремности њихових породица да даље брину о њима. У социјалном и здравственом погледу стари су једна од најризичнијих групација где изражени проблем представља немогућност постојећих институционалних капацитета, који су недовољни и неадекватни, да изађу у сусрет решавању проблема старих лица. Иако је извешан број старих укључен у системе заштите, велики број остаје изван система и не уклапа се у критеријуме постојећих законских прописа. Додатан проблем током 2020-те и 2021.године је био изолираност ове популације а у циљу заштите од пандемије. Током овог периода *развијене су додатне активности Центра у смислу сарадње са волонтерима и out reach приступ који је омогућио старијим суграђанима буквално егзистенцију, јер су радници Центра заједно са волонтерима омогућили пакете намирница и хигијенске пакете, као и остваривање права кроз анамнестички приступ и збрињавање на терену.*

Од укупног броја корисника Центра за социјални рад у 2021 год. Око 18 % су чинила стара лица, и годинама уназад број старих лица у свим категоријама корисника ЦСР бележи благи раст. У 2021. години из републичког буџета финансиране су следеће услуге/права за стара лица: стална новчана помоћ – 110 корисника, додатак за помоћ и негу другог лица– 62 старих, увећани ТНП 146, смештај у установу социјалне заштите за 26. Под старатељством је 180 старијих лица (163 претходне године). Из буџета локалне самоуправе право на једнократну помоћ је користило 82 старија лица.

Кроз приоритет заштите старих, обухваћен Стратегијом развоја социјалне заштите за подручје Града Пожаревца, уз помоћ ФСИ 2009 године, развијен је сервис Помоћи и неге у кући за стара лица и особе са инвалидитетом, за који је пружалац услуге, по основу тендера у 2021 години Црвени крст. Услуга се континуирано пружа остарелим и инвалидним лицима и од 2010 године, потпуно је финансирана од стране Града Пожаревца. Утврђена је као право из социјалне заштите, такође програмски буџетирана, и у 2022 години биће реализована по Одлуци о социјалној заштити грађана града Пожаревца коју је усвојила Скупштина Града Пожаревца и наставиће се са финансирањем, уз могућност партиципације корисника. Услугу је у 2021 години, исказујући висок степен задовољства су користили и старији суграђани, али је потребно додатно развијати да би се приближила реалним потребама наше локалне заједнице.

Обзиром на евидентиране потребе, сматрамо да је неопходно *проширити обухват старих кроз проширење садржаја услуге* медицинском негом и помоћи у кући. Постојање овако конципиране службе може помоћи да се безбедније, олакшано и под медицинским надзором старији у кућним условима, у породичном окружењу збрину, а такође се олакшава сродницима страх од личне нестручности, оптерећености савести одлукама о домском начину збрињавања, пружају информације о природи болести, старости, специфичностима и променама које се могу догодити. Такође је врло важан и аспект социјалне интеграције, јер су старијима често управо геронто домаћнице или поменуто медицинско особље једини контакт са социјалном средином.

Друга услуга за ову групу корисника, која не постоји, а коју ће у 2022години ЦСР наставити да подржава је *Дневни центар (боравак) или Клуб за старија лица* као вид промовисања свести о модерној нези старијих особа, подржавању отворених облика социјалне заштите кроз побољшање квалитета живота старијих и инвалидних одраслих особа, као и омогућавање тим особама да остану да живе у својој заједници и тако избегну смештај у институције. Овом услугом се обезбеђују активности које корисницима омогућавају одржавање социјалних, психолошких и физичких функција. Овим видом заштите обезбеђује се дневни боравак, исхрана, одговарајуће услуге здравствене заштите, радна и окупациона терапија, културно-забавне и рекреативне активности и друге услуге зависно од потреба корисника. Онима који имају чланове породица којима пружају негу – брину о њима, омогућава се да за време боравка у Дневном боравку члана породице упућеног на помоћ, несметано обављају своје друге послове. Сви корисници се подстичу да активно учествују у садржајима Дневног боравка у складу са својим могућностима и интересовањима. Садржаји су за нијансу структуриранији од клупских услуга, усмерени су потребама корисника и целокупан рад је транспарентан и корисницима и партнерским организацијама

Центар за социјални рад у складу са Законом о социјалној заштити, реформским захтевима у социјалној заштити, Стратегијом о старењу и старости, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите, Стратегијом о развоју образовања одраслих и другим важећим прописима, категорији старих поклања дужну пажњу и годинама уназад указује на потребу свеобухватније заштите старих у нашој локалној заједници.

ЦСР ће током 2022 године наставити активности везано за имплементацију локалних акционих планова, а у 2020 години Директорка је *предводила радну групу за израду Локалног акционог плана за старија лица*, као и колега стручни радник групу за израду Локалног акционог плана за избегла и расељена лица. Оба документа су усвојена и њихова реализација почиње од 2021-године

На основу свега поменутог, у популацији остарелих лица, ЦСР на основу реализованих и нереализованих циљева ЛАП-а, дефинише следећи приоритете за свој рад у 2022. години:

- 1. Помоћ и подршка старијима који се налазе у ризику од социјалне искључености и сиромаштва**
- 2. Помоћ и подршка старијим лицима у ризику од болести и инвалидитета**
- 3. Помоћ и подршка старијим лицима у ризику од насиља и дискриминације**

Са следећим циљевима : До краја 2022 године успостављена мрежа услуга и подршке старијима којом је обухваћено 10% популације старијих у урбаном и руралном подручју

У оквиру ових приоритета биће реализоване и/или подржане следеће активности:

1. Дневни боравак за старија лица
 - 1.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 1.2 Евидентирање потенцијалних корисника
2. Клуб за старија лица
 - 2.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 2.2 Евидентирање потенцијалних корисника
3. Прихватилиште за лица у кризним ситуацијама
 - 3.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
4. Успостављање обједињене услуге помоћи и здравствене неге у кући за старија лица
 - 4.1 евидентирање потенцијалних корисника
 - 4.2 утврђивање критеријума и израда Правилника о коришћењу услуге
5. Услуге СОС система кућне телеасистенције
 - 5.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 5.2 Евидентирање потенцијалних корисника
6. Умрежавање кључних партнера на локалном ниову у борби против насиља
 - 6.1. израда информација
 - 6.2 учешће у организовању медијских кампања, специјализованих емисија, брошура, новинских чланака о насиљу над старијим лицима у породици
7. Умрежавање партнера на локалном ниову и обавештавање старијих лица о правима и начинима остваривања права
 - 7.1 учешће у организовању медијских кампања и издавању публикација

8. Промовисање и подстицање самоорганизовања старијих лица са циљем унапређења различитих видова самопомоћи, самозаштите и самопотврђивања у старости

9. израда базе података породица у ризику од насиља

Реализовањем ових активности постићи ће се:

- Смањење потребе за институционалним облицима збрињавања старих и побољшан квалитет живота старих у свом природном окружењу.
- Растерећеност неговатеља (сродника) и њихов квалитетнији живот и радни учинак
- Боља информисаност старе популације о здравственим, социјалним и психолошким аспектима старења
- Повећан ниво ангажовања старих лица очуваних потенцијала у циљу одржавања њиховог самопоштовања и осећаја друштвене корисности.

Приоритет 4: РОМИ:

Ромска популација у ГО Костолац, која чини 19,5% од укупног броја становника (званични податак 2659), најбројнија и уједно најугроженија национална мањина у ГО Костолац у оквиру које се уочава хетерогеност проблема и потреба које захтевају организовану и интезивну подршку. Као кључни проблеми су уочени следећи: низак животни стандард, сиромаштво и висока стопа незапослености; недовољно квалификована радна снага, неадекватни услови становања у подстандардним насељима, нерешени имовинско правни односи, непотпуна укљученост у систем социјално – правне подршке; непотпун обухват ромске деце образовним системом и висок степен осипања из система образовања; недостатак база података о проблемима и потребама ромске популације, потреба за обезбеђивањем личне документације Рома, неактивност и слаба организованост ромске заједнице.

ПРИОРИТЕТ 4: До 2023 године повећати ниво подршке корисницима социјалне заштите на територији ГО Костолац за 30% кроз постојеће социјалне услуге и друге видове помоћи које су у складу са Одлуком о социјалној заштити грађана Града Пожаревца и осталим законским одредбама надлежног Министарства

У решавању наведеног проблема ЦСР је поставио један циљ за 2022. годину:

Циљ 1: Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници

- Мера 1: Центар за социјални рад ће јачати своју саветодавну услугу у раду са ромским породицама и уопште корисницима ромске националности.
- Мера 2. Унапредити информисаност ромске популације о правима и принципима основне социјалне заштите
- Активност 2.1: Непосредно и теренско информисање и едукација о правима и услугама из области социјалне и породичноправне заштите
- Мера 3. Успоставити развијене и прихватљиве програме одрживе социјализације ромске популације социјално прихватљиво понашање, одговорног родитељства
- Активност 3.1: Едукација о принципима друштвено дозвољеног понашања
- Активност 3.2: Едукација о елементима одговорног родитељства

Током 2021 године Канцеларија Цнетра за социјални рад у Костолцу је кроз **учешће у мобилном и локалном тиму за инклузију рома, дала значајан допринос у друштвеној бризи** и заштити ове категорије становништва, те остаје да и у наредном периоду у складу са инструкцијама и евентуалном донаторским средствима подржимо стамбено збрињавање и олакшан приступ образовању и осталим областима важним за интеграцију рома.

Дефинисани приоритети Центра на унапређењу квалитета и доступности постојећих услуга

Дефинисани приоритети Центра на унапређењу квалитета и доступности постојећих услуга, предмет су унутрашњег планирања и у складу са уоченим тешкоћама везано за јасну поделу надлежности (услуге које се финансирају из локалног буџета и буџета Министарства у домену јавних овлашћења), односе се на квалитетне и доступније услуге корисницима и ефикаснију и економичнију реализацију услуга.

У том смислу Центар за 2022 годину дефинише следећи приоритет:

1. Иницирање израде Стратегије развоја социјалне заштите на територији Града Пожареваца

Овим планом ће се изградити нова стратегија, утврдити потребе на локалном нивоу, а такође и изградити операционализовани акциони план даљег развоја услуга (операционализовати постојећа организација и пружање услуга, одредити надлежности и поступања) , те кроз јавну расправу и консултативни процес, донети решење везано за централизовани (на једном месту скуп услуга) или потпуно дисеминирани приступ (услуге у заједници са могућношћу плуралитета пружаоца услуга и оснивања нових установа социјалне заштите).

III. План информисања локалне заједнице

У складу са Законом о социјалној заштити („Службени гласник РС“ 24/11) и Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) Центар за социјални рад (ЦСР) Пожаревац израдио је годишњи план информисања на основу кога планира следеће активности:

- **Организовати „Дан отворених врата у Центру“** када ће грађани имати прилике да разговарају са запосленима у центру и ближе се упознају за начином рада центра и његовим овлашћењима. Истог дана биће дељене и информативне брошуре (лифлети) у којима су представљене мере и услуге које, на основу јавних овлашћења, обезбеђује ЦСР Пожаревац.
- Током **целе календарске године** ЦСР ће радити на информисању грађана о мерама и услугама које могу остварити у ЦСР Пожаревац. Информисање ће бити обезбеђено кроз **објављивање информација на сајту и на ФБ страници Центра.**
- **Представници ЦСР-а** ће кроз **5 наступа на локалним медијима** извештавати јавност о актуелним програмима и активностима ЦСР. Поред наступа, центри ће **истом динамиком, средствима јавног информисања достављати саопштења** о актуелним програмима и условима за њихово коришћење.
- У оквиру **обележавања Међународног дана породице (15. мај)** организовати **Трибину** са циљем унапређења знања грађана о друштвеним, економским и демографским процесима који утичу на породице. Догађај ће најавити путем саопштења за медије, или путем **конференције за медије** (неки дан пре).
- Током **октобра месеца 2022. године** ће са удружењима грађана/локалном самоуправом **организовати обележавање Међународног дана старих и Међународног месеца борбе против трговине људским бићима**, и промовисати ове догађаје на локалним медијима.

- Континуирано ће информисати о **активностима сервиса (услуга социјалне заштите на локалном нивоу) као и потреби за развојем нових**
- Путем локалних медија **најавиће усвајање и почетак примене инструкција и подзаконских аката**
- У случају **ванредних догађаја и стања**, као и на позив јавности или медија, ЦСР ће информисати заједницу о актуелним догађајима и питањима.

Напомињемо да је појалјивање Директора и радника Центра за социјални рад у јавности, односно на конференцијама за медије и сл. детерминисано важећим инструкцијама надлежног Министарства.

Планирани послови и обим услуга који ће се финансирати у 2022 години из буџета локалне самоуправе

Назив права/програма/услуге	Број корисника	Потребна средства	Напомена
1. Помоћ у новцу и натури за кориснике			
1.1 Једнократне новчане помоћи (смештај у прихватилиште, трошкови сахране за материјано угрожене породице, средства	680 породица	17.500.000,00 + 500.000,00 дин. За екскурзију корисника Дневног боравка	Корисници право користе више пута у току године

за уџбенике за децу кориснике МО, екскурзије корисника ДЦ..)			
1.2. плате радника Центар	9	12.926.000,00 дин.	
2. Посебни програми и услуге центра			
2.1. Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју	26	22.071.000,00 дин.	укупан буџет Дневног борвка
2.1.1. Плате радника Дневни центар	14	14.710.000,00 дин.	
3. Трошкови рада центра			
3.1 Материјални трошкови (платни промет, комуникације, административне услуге, струја , комуналне услуге..)		15.829.500,00 дин.	укупни материјални трошкови Центра (укључујући и Дневни боравак)
3.2 Обука стручних радника		150.000,00 дин.	Центар+Дневни боравак
УКУПНО		61.615.500,00 дин.	

Детаљан буџетски план установе

Опис	Центар за социјалн рад 2022	Центар за дневни боравак 2022	Укупно
Плате и додаци запослених	11.080.000,00	12.610.000,00	23.690.000,00
СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	1.846.000,00	2.100.000,00	3.946.000,00
НАКНАДЕ У НАТУРИ	122.000,00	204.000,00	326.000,00
СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	193.000,00	150.000,00	343.000,00
НАКНАДЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	358.000,00	178.000,00	536.000,00
НАГРАДЕ, БОНУСИ И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	0,00	0,00	0,00
СТАЛНИ ТРОШКОВИ	2.850.000,00	845.000,00	3.695.000,00
ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	285.000,00	255.000,00	540.000,00
УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	2.771.500,00	2.656.000,00	5.427.500,00
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	877.000,00	95.000,00	972.000,00

ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ (УСЛУГЕ И МАТЕРИЈАЛИ)	360.000,00	500.000,00	860.000,00
МАТЕРИЈАЛ	730.000,00	1.867.000,00	2.597.000,00
НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	17.500.000,00	500.000,00	18.000.000,00
ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	120.000,00	110.000,00	230.000,00
новчане казне и пенали по решењу суда	68.000,00	1.000,00	69.000,00
ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0.00	0.00	0.0
МАШИНЕ И ОПРЕМА	444.000.00	0.00	444.000.00
ОСТАЛА ОСНОВНА СРЕДСТВА	0.00	0.00	0.00
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	0.00	0.00	0.00
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	39.544.500,00	22.071.000,00	61.615.500,00

IV. План поступања у ванредним ситуацијама

Закон о ванредним ситуацијама ова стања дефинише као: стање када су ризици и претње или последице катастрофа, ванредних догађаја и других опасности по становништво, животну средину и материјална добра таквог обима и интензитета да њихов настанак или последице није могуће спречити или отклонити редовним деловањем надлежних органа и служби, због чега је за њихово ублажавање и отклањање неопходно употребити посебне мере, снаге и средства уз појачан режим рада; То су пре свега: земљотрес, поплава, бујица, олуја, јаке кише,

атмосферска пражњења, град, суша, одроњавање или клизање земљишта, снежни наноси и лавина, екстремне температуре ваздуха, нагомилавање леда на водотоку, епидемија заразних болести, епидемија сточних заразних болести и појава штеточина и друге природне појаве већих размера које могу да угрозе здравље и живот људи или проузрокују штету већег обима, као и тероризам, рат и ратна разарања.

Размере катастрофе која може угрозити становнике и материјална добра, смо нажалост могли да искусимо са ванредном ситуацијом коју смо имали са пандемијом COVID-а. Скупштина Града Пожаревца је формирала Штаб за ванредне ситуације који руководи и координира рад субјеката система заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, а на спровођењу утврђених задатака. У овом телу је Градоначелник, представник Војске Србије, полиције, Црвеног крста итд.. Током 2021 године, Директорка Центра је учествовала у раду овог тела, што је још једном доказало огромно разумевање од стране локалне самоуправе, важности и значаја поступања наше установе, посебно у ситуацијама ванредног стања.

Директор ЦСР је особа задужена за координацију тима за ванредне ситуације у ЦСР, која се налази на 4 локације у граду. Координатор једном дневно (по потреби чешће) информисе тим у складу са информацијама којима располаже Општински Штаб, а чланови тима на основу сазнања којима располажу везано за стања у којима се налазе лица на евиденцији као и нови корисници. Особа задужена за мониторинг и извештавање је руководилац, који у одсуству директора координира тимом.

1. Фаза **брзе процене** се односи на првих 72 сата кризне ситуацији. Обухвата процену стања и утврђивање приоритета и потреба корисника (актуелних и нових), у складу са планом кризног штаба локалне самоуправе.
2. Фаза **пружања услуга** приоритетним групама корисника и задовољавање њихових елементарних потреба у складу са делатношћу центра у локалној заједници. У овом тренутку најважније је умрежавањем са ЦК и осталим службама социјалне заштите на региону обезбедити збрињавање угрожених, пострадалих, избеглих и евакуисаних лица, односно хитан смештај, здравствену заштиту, снабдевање храном и пијаћом водом, спајање раздвојених породица, психолошку подршку и стварање других услова за живот.
3. Фаза **након иницијалног одговора** је период када је потребно направити детаљнију процену стања у сарадњи са осталим сарадничким организацијама, како би се формирао средњорочни план одговора на кризну ситуацију, у складу са најбољим интересима корисника. За ове процене задужен је супревизор, који о томе извештава Директора.

Закључак

На основу процена потреба грађана Града Пожаревца и корисника услуга ЦСР, процене ресурса у локалној заједници и установи, анализе заинтересованих страна као и осталих техника оперативног планирања, донет је Годишњи програм рада за 2022-ту годину који ће бити у могућности да задовољи потребе наших најугроженијих суграђана. Вођени начелом ефикасности и максималне рационализације средстава, програм смо усмерили на категорије које су у овом тренутку у стању високе потребе за помоћ друштва: младе које напуштају институционалну заштиту и у ризику, одрасле и децу изложене насиљу у породици, особе са инвалидитетом, као и старе из свих категорија са којима се сусрећемо и за које верујемо да ће иницирани програм и проширење постојећег, помоћи да упознају психолошке и социјалне аспекте старења и старости, добију конкретну помоћ и тиме се подрже и оснаже да уз више самосталности воде бригу о себи.

Важно је напоменути да смо се у 2021-тој години, а посебно током ванредног стања, сусрели са бројним изазовима у заштити свих поменутих група корисника, али да смо их успешно превазишли и чак приказани као пример добре праксе⁴, на нивоу државе, што нам омогућава да се на постојећа решења ослањамо, али и унапређујемо и даље иновирамо.

Посебно је важно истаћи да смо сва решења предложена претходним оперативним планом, а која зависе искључиво од нас, у потпуности реализовали. У реализацији поменутих планова изузетан је допринос локалне самоуправе, који се најочигленије огледа у институционализовању чак две нове услуге социјалне заштите од 2022 године, и то услуге Саветовалишта за брак и породицу са Центром за медијацију и Личног пратиоца за децу и ученике.

Годишњим оперативним планом смо предвидели план комуникације са локалном заједницом и план поступања у ванредним ситуацијама и тиме омогућили доступност и видљивост програма социјалне заштите, као и операционализацију бриге о лицима у стању најинтезивније социјалне потребе- жртава ванредних и кризних ситуација.

Реализација Годишњег програма умногоме зависи од износа средстава које локална самоуправа обезбеђује у буџету за 2022-ту. годину и постојеће законске регулативе и ограничења, уз разумевање ситуације везано за пандемију и ограничења буџета овим изазвана. Такође, остаје горући проблем недостатак стручних радника за скоро трећину, што постаје посебно видљиво у ситуацији увећања броја корисника по свим основама. Овај проблем ћемо делимично решавати упошљавањем приправника и волонтера, али је и ово отежано бројем лица са дефицитарним занимањима која се упошљавају у нашој области.

Од капиталних инвестиција, неопходно је да током 2022 године-јубиларне године Центра за социјални рад Пожаревац, локална самоуправа изнађе начина за решавање питања пословног простора седишта установе, који у постојећим условима не може да задовољи ни минимум стандарда потребних за стручни рад и адекватну заштиту и приступ корисничких група, а чак је и безбедоносно ризична. Напомињемо да од оснивања 1961 године Центар није имао никаквих капиталних инвестиција, нити било какве доградње, адаптације и сл. седишта установе а да на годишњем нивоу пружа услуге за око 7.500 грађана са територије Града Пожаревца, и то из најосетљивијих друштвених група.

Поред ових кључних активности везано за функционисање установе у целини, напомињемо да ће Директор и представници центра наставити ангажовања у различитим тимовима формираним при локалној самоуправи и шире (Савет за безбедност, подборни за безбедност

⁴ Публикација Центра за социјалну политику, уз подршку Владе Републике Србије и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва

деце, координација Локалног тима за борбу против трговине људима и Локалног тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања, савета за социјалну политику и за старе, различитих комисија и радних група (за роме, за заштиту деце од злоупотребе психоактивних супстанци итд) као и наставак подршке и иницирање нових социјалних услуга, да би се макар делимично амортизовао притисак на установу.

У циљу шире подршке лицима и породицама угроженим сиромаштвом са територије Града Пожареваца, потребно је да локална самоуправа иницира успостављање комисије и критеријума, као и ревизију права на коришћење социјалних станова, у чему ће такође учествовати представници Центра за социјални рад Пожаревац.

Центар ће заједно са партнерима из невладиног сектора и осталим актерима, наставити да аплицира и изналази средстава код донатора, везано за реализацију програма предвиђених локалним акционим плановима, односно свим корисничким групама, а посебно је важно ревидирати постојећу или направити нову Стратегију развоја социјалне заштите за подручје Града Пожареваца за период 2022-2026 година, на основу кога ће се иницирати нове услуге у заједници преко потребне корисницима Центра за социјални рад.

Председник Управног одбора

Марко Сретновић

Директорка Центра

Татјана Рајић, проф.социологије, политиколог, специјалиста

Анекс 1

Приоритет: Деца

Приоритетни проблем: Млади у ризику од социјалне искључености																
ЦИЉ 1: Унапређена подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености																
Очекивани резултати/исходи: - Смањен број деце и младих који имају ризична понашања, конзумирају ПАС, и чија је безбедност угрожена - Повећан ниво знања о заштити здравља адолесцената у основним и средњим школама - Обогаћивање социјалним вештинама младих који напуштају институције - Повећан ниво знања хранитеља о потреби превенције ризичних понашања млади и социјалним вештинама штићеника - Квалитетнија и ефикаснија заштита деце и младих на породичном смештају -																
Активности	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Задужене особе	Потребна средства	индикатори	
1. Подржати очување и унапређење здравља и превенцију ризичног понашања кроз едукацију младих о злоупотреби психоактивних супстанци, као и осталих облика зависности и друштвено													Руководилац Службе за породично-правну заштиту, супервизор и радник на	-		

неприхватљивог понашања (коцкање, криминал, трговина људима и сл)													планирању и развоју		
1.1 <i>Едуковати и информисати младе</i>															Едуковано и информисано 250 ученика средњих школа и 10 младих који напуштају систем социјалне заштите и/или у ризику
1.1.1 успостављање контакта са школама, домом здравља, полицијом, Социорехабилитационим клубом за младе итд.	X														
1.1.2. дизајнирање тематских целина	X	X													
1.1.3 организација простора, датума, потребних техничких средстава		X													
1.1.4 реализација тематских целина у виду промотивне кампање			X		X				X	X		X			
1.1.5 реализација тематских целина у виду индивидуалних	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			

и групних саветовања															
2. Подржати јачање родитељских /старатељских компетенци компетенција кроз организовање програма тренинга родитељских вештина од стране институција или удружења грађана															
1.2 Едуковати и информисати родитеље/старатеље/хранитеље о потреби превенције ризичних понашања младих и неопходним социјалним вештинама итићеника															Едуковано и информисано 20 родитеља/старатеља/хранитеља
1.2.1 успостављање контаката са домом здравља и Саветовалиштом за брак и породицу	X														
1.2.2 Дизајнирање тематских целина	X	X													
1.2.3 успостављање контаката		X													

1.2.4. организација простора, датума, потребних техничких средстава		X														
1.2.4. реализација тематских целина		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				
Евалуација : Метод : Евидентирање посећености на трибинама, за младе и родитеље/старатеље/хранитеље на интензивном третману анкетирање којим се прати промена -на почетку и на крају третмана Време: на крају сваког циклуса Задужене особе: радника на планирању и развоју, руководилац и супервизори																

Анекс 2

Приоритет: Одрасла лица

Приоритетни проблем: Недостатак активности примарне превенције на локалном нивоу у спречавању појаве насиља у породици
ЦИЉ 1: Створити друштво које јавно осуђује насиље као злочин, промоцијом ненасилног понашања, родне равноправности и бробом против дискриминације
Очекивани резултати/исходи: -смањење појаве насиља у породици

-подизање свести грађана о појави насиља у породици -подизање компетенца професионалаца у контакту са актерима насиља у породици -оперативнији, ефикаснији и економичнији рад надлежних система																
Активности	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Задужене особе	Потребна средства	индикатори	
2. Подизање свести јавности кроз подршку јавних акција и кампања против насиља у породици и других облика родно заснованог насиља, афирмисати ненасилну културу на локалном нивоу													Директор, Руководилац Службе за породично правну заштиту и тима за насиље			
2.1 Покренути и подстаћи директно учешће професионалаца из свих релевантних		X													Број контаката и састанака	

служби и цивилног сектора у активностима подизања нивоа свести грађана о проблему насиља у породици															
2.2 Активности усмерене ка доносиоцима одлука			X	X	X										Број иницијатива
2.3 Организовати, односно подржати организовање јавних трибина, конференција, предавања о проблему насиља						X	X	X							Број трибина, конференција, предавања
2.4 Обезбеђивање активне улоге средстава јавног информисања									X	X					Број контаката са медијима
2.5 Подстицати средства јавног информисања да реализују тематске															Број тематских прилога на медијима

емисије, прилоге и сталне медијске активности ради превенције насиља, те да активно подрже акције и кампање за подизање свести јавности о распрострањености, узроцима и последицама насиља над женама у породици и у партнерским односима																
Евалуација Метод : евиденција присутности на састанцима, тематским целинама, медијским појављивањима и сл Време: континуирано током реализације активности и на крају Задужена особа: Директор Центра																
Приоритетни проблем: Непостојање дневних услуга у заједници за одрасле особе са инвалидитетом.																

ЦИЉ 1: Обезбедити простор за реализацију услуге дневног боравка за одрасле ОСИ

Очекивани резултати/исходи:

Обезбеђен је објекат који испуњава следеће услове:

- налази се у насељеном месту,
- има прикључак за електричну и телефонску мрежу, прикључак и инсталације за довод воде за пиће и одвод отпадних вода,
- прилаз објекту је приступачан за несметан долазак возила са корисницима који се отежано крећу и за самостално кретање корисника инвалидских колица и других помагала,
- објекат је безбедан за корисника, запослене и трећа лица,
- објекат је топлотно, звучно и хидро изолован, има систем централног грејања који обезбеђује адекватну собну температуру, природно проветравање и осветљење.

2. ЦИЉ 2: Омогућити особама са инвалидитетом да остану у својим примарним породицама и понудити могућност дневног збрињавања пружањем услуге дневног боравка за одрасле ОСИ.

Очекивани резултати/исходи:

- Спречена институционализација (смештај установе) за одрасле ОСИ
- Излазак из затворене породичне средине, дружење и комуникација у активностима које се спроводе у оквиру дневног боравка и ван

боравка (изложбе, спортско рекреативне активности, посете културним садржајима у граду и сл.) - Омогућено структурирано коришћење слободног времена. - Ојачани капацитети ОСИ стицањем нових вештина, активности којима се поспешује вештина комуникације, вештина потребних за свакодневни живот, испољавање индивидуалних способности и креативности. - Подигнут капацитети непосредних старатеља.															
Активности	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Задужене особе	Потребна средства	индикатори
1. Обезбеђивање простора за пружање услуге дневног боравка за одрасле ОСИ													Директор, представник локалне самоуправе		
1.1 Дефинисање простора за пружање услуге								X	X						Решењем Града опредељен простор за ове намене
1.2 Адаптација простора у складу са стандардима															Главни грађевински пројекат (у 2022-тој)
1.3 опремање простора у складу са стандардима										X	X				Пројекат опремања простора (у 2022)

2. Операционализовати Одлуку о социјалној заштити грађана Града Пожаревца у делу који се односи на дневни боравак за одрасла и старија лица са инвалидитетом													Директор, Руководилац Службе за породично правну заштиту и тима за насиље, представник локалне самоуправе		
2.1 Евидентирање потенцијалних корисника			X	X	X								Руководилац и супервизор Службе за породично правну заштиту		Евидентирано 20 потенцијалних корисника услуга
2.2 Утврђивање критеријума					X								Правник и супервизор Службе за одрасла и остарела лица		Утврђениу критеријуми за остваривање права
2.3. Израда Правилника о									X	X			Правници службе за		Израђен Правилник

коришћењу услуге												одрасла и остарела лица и руководилац Центра за дневни боравак деце и омладине		о коришћењу услуге
2.4. Учешће у дизајнирању обуке за раднике и програма рада									X	X		Радник на планирању и развоју услуга и руководилац Центра за дневни боравак деце и омладине		Дизајниран Програм рада Дневног боравка Дизајниран програм обуке
2.5 учешће у медијској кампањи				X		X		X		X		Директор и Радник на планирању и развоју		Реализовано 4 конференције за медије
Евалуација Метод : евидентирање броја састанака, анализа израђених програма и документа														

Време: континуирано током реализације активности и на крају

Задужена особа: Директор Центра

Анекс 3

Приоритетни проблем:.

- 4. Помоћ и подршка старијима који се налазе у ризику од социјалне искључености и сиромаштва**
- 5. Помоћ и подршка старијим лицима у ризику од болести и инвалидитета**
- 6. Помоћ и подршка старијим лицима у ризику од насиља и дискриминације**

Са следећим циљевима : До краја 2022 године успостављена мрежа услуга и подршке старијима којом је обухваћено 10% популације старијих у урбаном и руралном подручју

У оквиру ових приоритета биће реализоване и/или подржане следеће активности:

7. Дневни боравак за старија лица
 - 7.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 7.2 Евидентирање потенцијалних корисника
8. Клуб за старија лица
 - 8.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 8.2 Евидентирање потенцијалних корисника
9. Прихватилиште за лица у кризним ситуацијама
 - 9.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге

10. Успостављање обједињене услуге помоћи и здравствене неге у кући за старија лица
 - 10.1 евидентирање потенцијалних корисника
 - 10.2 утврђивање критеријума и израда Правилника о коришћењу услуге
11. Услуге СОС система кућне телеасистенције
 - 11.1 Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге
 - 11.2 Евидентирање потенцијалних корисника
12. Умрежавање кључних партнера на локалном ниову у борби против насиља
 - 6.1. израда информација
 - 6.2 учешће у организовању медијских кампања, специјализованих емисија, брошура, новинских чланака о насиљу над старијим лицима у породици
7. Умрежавање партнера на локалном ниову и обавештавање старијих лица о правима и начинима остваривања права
 - 7.1 учешће у организовању медијских кампања и издавању публикација
8. Промовисање и подстицање самоорганизовања старијих лица са циљем унапређења различитих видова самопомоћи, самозаштите и самопотврђивања у старости
9. израда базе података породица у ризику од насиља

ЦИЉ 1: До краја 2022 године успостављена мрежа услуга и подршке старијима којом је обухваћено 10% популације старијих у урбаном и руралном подручју

Очекивани резултати/исходи:

- Смањење потребе за институционалним облицима збрињавања старијих и побољшан квалитет живота старијих у свом природном окружењу.
- Растерећеност неговатеља (сродника) и њихов квалитетији живот и радни учинак
- Боља информисаност старије популације о здравственим, социјалним и психолошким аспектима старења
- Повећан ниво ангажовања старијих лица очуваних потенцијала у циљу одржавања њиховог самопоштовања и осећаја друштвене корисности.

Активности	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Задужене особе	Потребна средства	индикатори	
1. Дневни боравак за старија лица а. Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге б. Евидентирање потенцијалних корисника 2. Клуб за старија лица а. Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге б. Евидентирање потенцијалних корисника 3. Прихватилиште за лица у кризним ситуацијама а. Израда и усвајање Правилника о коришћењу услуге																

медијских кампања, специјализованих емисија, брошура, новинских чланака о насиљу над старијим лицима у породици 7. Умрежавање партнера на локалном ниову и обавештавање старијих лица о правима и начинима остваривања права 7.1 учешће у организовању медијских кампања и издавању публикација 8. Промовисање и подстицање самоорганизовања старијих лица са циљем унапређења различитих видова самопомоћи, самозаштите и самопотврђивања у старости 9. израда базе података породица у ризику од насиља															
1.1.Евидентирање потенцијалних корисника	X	X	X										Руководилац и супервизор Службе за породично правну		Евидентирани корисници за сваку сваку социјалну услугу

												заштиту, Црвени крст и избрани пружалац услуге		
1.2. учешће у медијској кампањи		X		X		X			X		X	Директор и Радник на планирању и развоју		Реализовано више конференција за медије
1.3 Утврђивање критеријума				X	X							Правник и супервизор Службе за одрасла и остарела лица		Утврђениу критеријуми за остваривање права
1.4 . Израда Правилника о коришћењу услуге						X						Правници службе за одрасла и остарела лица и Одељења за услуге		Израђени Правилници о коришћењу услуге
ПРИОРИТЕТНИ ПРОБЛЕМ: Роми														

Приоритет: До 2024 године повећати ниво подршке корисницима социјалне заштите на територији ГО Костолац за 30% кроз постојеће социјалне услуге и друге видове помоћи које су у складу са Одлуком о социјалној заштити грађана Града Пожареваца и осталим законским одредбама надлежног Министарства

Циљ 1: Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници

Мера 1: Центар за социјални рад ће јачати своју саветодавну услугу у раду са ромским породицама и уопште са ромским породицама

Мера 2: Унапредити информисаност ромске популације о правима и принципима основа социјалне заштите

Мера 3: Успоставити развијене и прихватљиве програме одрживе социјализације ромске популације социјално прихватљиво понашање, одговорног родитељства

Активност 2.1: непосредно и теренско информисање и едукација о правима и услугама из области социјалне и породично правне заштите	X		X		X		X		X		X		Члан Мобилног тима за инклузију рома Града Пожареваца		Трибине, медијска појављивања
Активност 3.1: Едукација о принципима друштвено дозвољеног понашања	X		X		X		X		X		X	X	Члан Мобилног тима за инклузију рома Града Пожареваца		Трибине, медијска појављивања , теренски обиласци
Едукација о елементима	X		X		X		X		X		X	X	Члан Мобилног		Трибине, медијска појављивања ,

одговорног родитељства													тима за инклузију рома Града Пожаревца		теренски обиласци
Евалуација Метод : евидентирање броја састанака, анализа израђених програма и документа Време: на крају сваког циклуса и на крају године Задужена особа: Директор Центра															

Председник Управног одбора

Марко Сретеновић

Директорка Центра

Татјана Рајић, проф. социологије, политиколог, специјалиста